

Aardlapalu jäätmekäitluskeskuse arendamine.

Tartu linna, Tartu valla ja Ülenurme valla asutatud MTÜ Tartumaa Jäätmearendus on Ühtekuuluvusfondi toetusel läbi viimas projekti, millega Aardlapalu prügilasse rajatakse tänapäevane jäätmekäitluskeskus.

Rajatav keskus on vahejaamaks Tartust ja lähialadelt pärit jäätmete veol jäätmekäitluskohtadesse: ladestatavad jäätmed prügilasse, ümbertöödeldavad jäätmed töötlejate juurde. Projekti käigus rajatakse Aardlapalu jäätmekäitluskeskusesse automaatne ümberlaadimisjaam, mis on suuteline pressima saabuvad jäätmete koormad jooksvalt vastavatesse transpordikonteineritesse. Transpordikonteinerite vahetussüsteem võimaldab jaamas järjest ümber laadida erievast liigist jäätmeid, nii ei pea näiteks plastijäätmeid vedav veok ootama või oma koormat kusagile hunnikusse laadima kui parajasti on jaamas pooleldi täidetud segaolmejäätmete konteiner. Samas võib ette tulla olukordi, kus kohaletoodud jäätmete liik on sedavõrd haruldane või toodud kogus sedavõrd väike, et veokonteineri „kinni“ panemine ei ole otstarbekas. Selle probleemi lahendamiseks rajatakse eraldi jäätmete vahelao- ja sorteerimishall, kuhu saab koguda jäätmeid veoks sobiva koguse saavutamiseni. Samasse kogutakse ka kohaletoodud jäätmed, mida ei ole võimalik või mida ei saa seadmete tervise huvides veokonteineritesse pressida.

Kuivõrd jäätmeveokite tühjendamine ümberlaadimisjaamas hakkab toimuma hoones sees, ei teki lendprahti ka tuulise ilmaga. Samuti väheneb halbade lõhnade levimine. Vähetähtis pole ka lindude kohaloleku vähenemine: lindudel puudub ligipääs nendele atraktiivsetele jäätmetele.

Lisaks jäätmete ümberlaadimisjaamale rajatakse projekti käigus komposteerimisjaam, kus muudetakse kompostiks piirkonnast pärit biolagunevad jäätmed. Igal aastal kogutakse Tartu linna parkidest ja haljasaladelt hulgaliselt lehti, oksi, haljasmassi. Vähesel määral on Aardlapallu toodud ja tuuakse tõenäoliselt ka edaspidi eraldikogutud köögijäätmeid, heal saagiaastal mädanema kippuvaid õunu ja muud bioloogiliselt lagunevat jäädet. See kõik komposteeritakse edaspidi tänapäevase komposteerimistehnoloogia abil kvaliteetseks kompostiks. Kuna komposteerimine toimub aeroobses, aga kaetud keskkonnas, on komposti valmimise protsess suhteliselt kiire ja kontrollitav. Sellist tehnoloogiat kasutades ei kaasne komposteerimisega ebameeldivaid lõhnasid, tuul ei kanna jäätmeid laiali ning jäätmetele ei pääse ligi ka linnud.

Aardlapalu jäätmekäitluskeskuse arendamise projekti elluviimiseks on Keskkonnainvesteeringute Keskuse vahendusel saadud toetust meetmest „Jäätmete kogumise, sortimise ja taaskasutusse suunamise arendamine“. Projekti käigus ehitatakse Aardlapalu suletud prügila kinnistule jäätmete ümberlaadimisega seotud hooned, vajalikud teed ja platsid ja komposteerimisjaam. Lisaks ehitustöödele sisaldab projekt vajalike seadmete soetamist. Suurim ja keerulisim neist on ümberlaadimisjaam. Komposteerimise tarbeks hangitakse jäätmete prusti, mis võimaldab kohaletoodud oksad, puidujäätmed jms purustada peenemaks, komposteeruvaks materjaliks, ning jäätmesõel, mis võimaldab valmis kompostist välja sõeluda suured ja täielikult komposteerumata tükid.

Käesolevaks hetkeks on hangitud ümberlaadimisjaam. Käimas on hange ehitustööde teostaja leidmiseks. Hankedokumendid on kätesaadavad riigihangete registris (hanke nr 130332). Lähiajal kuulutatakse välja seadmete hange.

Planeeritud ajakava kohaselt muutub Aardlapalu suletud prügila territoorium käesoleva aasta lõpuks puhtaks ning jäätmetega tegelemisele viitavad ainult jäätmekäitluskeskusesse sõitvad prügiautod.